

Klassiske jødiske sange gendigtet på dansk

Information og originaltekster til de gendigtede sange.

September: Sukkot

Oprindelig titel: שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סִכָּה - "Shælåmit båna suka"

Dansk titel: Vi bygger en Sukkah

Oprindelig hebraisk tekst & melodi: Naomi Shemer

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סִכָּה שְׁלוֹם

שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סִכָּה
מוֹאֲרֵת וִירְקָה
עַל כֵּן הִיא עֲסוֹקָה הַיּוֹם
וְאִין זֶה סִתֵּם סִכָּה
מוֹאֲרֵת וִירְקָה,
שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סִכָּה שְׁלוֹם.

הִיא לֹא תִשְׁכַּח לְשִׁים
לוֹלֵב וְהַדְּסִים
עֲנָף שֶׁל עֲרֵבָה יֶרֶק
רְמוֹן בְּתוֹךְ עֲלִיו
וְכָל פְּרוֹת הַסֶּתֶו
עִם רֵיחַ בְּסִתְנִים רְחוֹק.

וְכִשְׁשְׁלוֹמִית תֹּאמֶר
הַבֵּיטוּ, זֶה נִגְמַר!
יִקְרָה דְבַר נִפְלֵא פִתְאוֹם,
יָבוֹאוּ הַשְּׂכָנִים
כִּלְמֵ בְהִמוֹנִים,
וְלִכְלֵם יִהְיֶה מְקוֹם.

וְאִז מִתוֹךְ הַסֶּכֶךְ
יִצִיץ לוֹ וַיִּזְרַח
כּוֹכַב בְּהִיר כִּיְהִלוֹם,
שְׁלוֹם סִכָּה פְּלֵאִים
מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים,
שְׁלוֹמִית בְּנִתָּה סִכָּה שְׁלוֹם!

Oktober – og til alle tider

Oprindelig titel: “כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ...” - “Kål ha-ålam kulå ...”

Dansk titel: “Hele verden er; så vældigt smal en bro”

Oprindelig tekst: Rabbi Nachman af Breslau/ Nachman fra Uman (1772-1810)

Hebraisk tekst-bearbejdning & melodi: Rab. Baruch Chait

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ...

כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ גֶשֶׁר צָר מְאֹד
 גֶשֶׁר צָר מְאֹד גֶשֶׁר צָר מְאֹד
 כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ גֶשֶׁר צָר מְאֹד
 גֶשֶׁר צָר מְאֹד
 וְהַעִיקָר וְהַעִיקָר לֹא לִפְחַד כָּלֵל
 וְהַעִיקָר וְהַעִיקָר לֹא לִפְחַד כָּלֵל!

November: Chanukah

Oprindelig titel: חֲנוּכָּה אוֹי חֲנוּכָּה - “Chanuka åj chanuka”

Dansk titel: Åj Chanukah

Oprindelig jiddish tekst: Mordkhe (Mark) Rivesman, 1912

Oprindelig musik: måske en traditionel freylech, arr. af Hirsch Kopyt ca. 1909

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

חֲנוּכָּה, אוֹי חֲנוּכָּה

חֲנוּכָּה, אוֹי חֲנוּכָּה
 אַ יוֹם טוֹב, אַ שַׁינע,
 אַ ליכטיגע, אַ פֿריילעכע
 נישט דאָ נאָך אַ זיינע,
 אַלע נאַכט מיט דריידלעך, שפּילן מיר
 הייסע פֿרישע לאַטקעס
 עסן אָן אַ שיעור.

צינדט קינדער, געשווינדער
 די חנוכה ליכטלעך אנצונדען,
 זאָגט על הַנְּסִים, מיר דאנקן פֿאַר די נסִים
 לאַמיר אַלע טאַנצען צוזאַמען,
 זאָגט על הַנְּסִים, מיר דאנקן פֿאַר די נסִים
 לאַמיר אַלע טאַנצען צוזאַמען.

December: Chanukah

Oprindelig judæo-spansk (ladino) titel: Ocho Kandelikas - "Åtjo kandelikas"

Dansk titel: "Otte små lys".

Oprindelig ladino tekst & melodi: Flory Jagoda (1923 i Sarajevo - 2021 i USA), 1983

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

Åtjo kandelikas

1) Chanukah linda sta aki,
åtjo kandelas para mi (2x)

[Omkvæd]:

O --- Una kandelika, dås kandelikas,
tres kandelikas, kuartro kandelikas, sintju
kandelikas, sejch kandelikas,
siete kandelikas, åtjo kandelas para mi

2) Mutjas fiestas vo fazer,
kon alegrijas i plazer (2x)

[omkvæd]

3) Los pastelikos vo kumer,
kon almendrikas i la miel (2x)

[omkvæd]

Januar: Tu BiShvat

Oprindelig titel: השקדיה פורחת - "hashækædija pârachat"

Dansk titel: "Tu BiShvat er kommet!"

Oprindelig hebraisk tekst: Israel Dushman

Musik: Menashe Rabina

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

השקדיה פורחת

השקדיה פורחת,

ושמש פז זורחת.

צפרים מראש כל גג

מבשרות את בוא הקג.

ט"ו בשבט הגיע - חג האילנות!

ט"ו בשבט הגיע - חג האילנות,

הארץ משועת

הגיעה עת לטעת!

כל אחד יטע פה עץ,

באתים נצא חוצץ.

ט"ו בשבט הגיע - חג האילנות!

ט"ו בשבט הגיע - חג האילנות.

נטע כל הר וגבע,

מדן ועד באר-שבע.

וארצנו שוב נירש,

ארץ זית יצהר ודבש.

ט"ו בשבט הגיע - חג האילנות!

ט"ו בשבט הגיע - חג האילנות.

 Februar: Purim

Oprindeligt titel: (משחק פורים) - "Pårimshpil (mischak purim)"

Dansk titel: "Purim-spiel"

Oprindeligt hebraisk tekst: Levin Kipnis

Musik: Nahum Nardi

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

משחק פורים

[Kongen:]

אחת, שְׁתִּים, שְׁלוֹשׁ
אֲנִי אַחְשׂוּרוֹשׁ
שׁוֹרְבֵיט זָהָב לִי בַיָּד
וְכֶתֶר עַל הָרֹאשׁ.

[fortæller/ klovn:]

לְכַלְנוּ, לְכַלְנוּ
כֶּתֶר עַל הָרֹאשׁ,
כָּל אֶחָד מֵאַתָּנוּ
הוּא אַחְשׂוּרוֹשׁ.

[Alle synger:] לָהּ לָהּ לָהּ...

[dronningen:]

מַלְכַת אֶסְתֵּר אֲנִי
וְזוֹר זָהָב יֵשׁ לִי
יִוְדָעִים אַתָּם מִי דוֹדֵי
מְרַדְּכֵי הַיְהוּדִי.

[fortæller/ klovn:]

לְכַלְנוּ, לְכַלְנוּ
עַל רֹאשֵׁנוּ זָר,
כָּל אַחַת מֵאַתָּנוּ
הִיא מַלְכַת אֶסְתֵּר.

[Alle synger:] לָהּ לָהּ לָהּ...

[jøden Mordechaj:]

אֲנִי הוּא מְרַדְּכֵי
תִּכְלֹת בְּגָדֵי
אֲזַנֵּי הַמֶּן וְרַעֲשָׁנִים
הַבְּאֵתִי לִילְדֵי.

[Alle synger:]

לָהּ לָהּ לָהּ...

Marts: Purim

Oprindelig titel: שושנת יעקב - "Sháshanat Ja-akáv"

Dansk titel: "Jakobs lilje"

Oprindelig hebraisk tekst: Ukendt forfatter. Traditionel piyut (dvs. liturgisk digt) i forbindelse med Purim, i Ashkenazi-traditionen. ca. 4. årh. e.kr.t.

Musik: Yedidiah Admon

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

שושנת יעקב

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי
 תשועתם היית לנצח ותקותם בכל דור ודור
 להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך
 ארור המן אשר בקש לאבדי
 ברוך מרדכי היהודי
 ארוה זרש אשת מפחידי
 ברוכה אסתר בעדי
 וגם חרבונה זכור לטוב

April: Pesach

Oprindelig titel: ...? מה נשתנה...? - "Mah nishtana...?"

Dansk titel: "Hva' nyt i nat?"

Oprindelig hebraisk tekst nedskrevet ca. år 200 e.kr.t., fra Mishnah Pesachim kap. 10 og derefter fra Haggadah til Pesach.

Musik: Ephraim (Nieświżski) Aibileah (1881-1953)

Musikvideo på dansk: <https://youtu.be/9nk53xHFelY>

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon & Rosa S. Peskoff

מה נשתנה...?

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כולו מצה!

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות - הלילה הזה מרור!

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפלו פעם אחת - הלילה הזה שתי פעמים!

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין - הלילה הזה כלנו מסבין!

 Maj: Yom Haatzmaut / Israels uafhængighedsdag

Oprindelig titel: "עוד לא אהבתי די" - "Åd lå ahavti daj"

Dansk titel: "Med disse mine hænder"

Oprindelig hebraisk tekst og musik: Naomi Shemer

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

עוד לא אהבתי די

בְּאֵלֶּה הַיָּדִים עוֹד לֹא בְּנִיתִי כְּפָר
עוֹד לֹא מְצַאתִי מִים בְּאֲמֻצֵּי הַמַּדְבָּר
עוֹד לֹא צִירְתִּי פָּרַח, עוֹד לֹא גְלִיתִי אֶיךָ
תּוֹבִיל אוֹתִי הַדֶּרֶךְ וּלְאֵן אֲנִי הוֹלֵךְ

[Omkvæd:]

אֵי - עוֹד לֹא אֶהְבֵּתִי דִּי
הַרוּחַ וְהַשֶּׁמֶשׁ עַל פְּנֵי
אֵי - עוֹד לֹא אֶמְרְתִּי דִּי
וְאִם לֹא, אִם לֹא עֲכָשׁוּ אִימְתִּי?

עוֹד לֹא שָׁתַלְתִּי דָשָׁא, עוֹד לֹא הִקְמַתִּי עִיר
עוֹד לֹא נָטַעְתִּי כָרֶם עַל כָּל גְּבְעוֹת הַגִּיר
עוֹד לֹא הִכַל עָשִׂיתִי מִמָּשׁ בְּמוֹ יָדִי
עוֹד לֹא הִכַל נִסִּיתִי, עוֹד לֹא אֶהְבֵּתִי דִּי

[Omkvæd:]

אֵי - עוֹד לֹא אֶהְבֵּתִי דִּי...

עוֹד לֹא הִקְמַתִּי שֶׁבֶט, עוֹד לֹא חִבַּרְתִּי שִׁיר
עוֹד לֹא יָרַד לִי שֶׁלֵּג בְּאֲמֻצֵּי הַקְּצִיר
אֲנִי עוֹד לֹא כְּתַבְתִּי אֶת זְכֵרוֹנוֹתִי
עוֹד לֹא בְּנִיתִי לִי אֶת בֵּית חִלּוּמוֹתִי

אֵי - עוֹד לֹא אֶהְבֵּתִי דִּין

[Omkvæd:]

אֵי - עוֹד לֹא אֶהְבֵּתִי דִּי....

וְאֵף עַל פִּי שָׁאֵת פֶּה, וְאֵת כָּל כָּךְ יָפֶה
מִמֶּךָ אֲנִי בּוֹרַח כְּמוֹ מִמְּגָפָה
עוֹד יֵשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שְׂרָצִיתִי לַעֲשׂוֹת
אֵת בְּטַח תְּסַלְחִי לִי גַם בְּשָׁנָה הַזֹּאת

[Omkvæd:]

אֵי - עוֹד לֹא אֶהְבֵּתִי דִּי....

Juni: Shavuot

Oprindelig titel: “Salæjnu al kætæfæjnu” - “סלינו על כְּתִינּוּ”

Dansk titel: “Kurve på skuldrene”

Oprindelig hebraisk tekst: Levin Kipnis

Musik: Yedidiah Admon

Gendigtet af Karen Salamon.

Musikvideo på dansk: <https://youtu.be/aCKIC6NhKFI>

סלינו על כְּתִינּוּ

סלינו על כְּתִינּוּ,
ראשינו עטורים,
מקצות הארץ באנו,
הבאנו בכורים.

מיהודה, מיהודה, משומרון,
מו העמק, מו העמק והגליל –
פנו דרך לנו,
בכורים אתנו,
הך, הך, הך בתוך, חלל בְּחִלִּיל!

שדינו וגנינו
הבשילו יבולים,
כרמינו, מקשותינו
בכרו פרי הלולים.

תאנים, תאנים, תפוחים,
ענבים, ענבים ושקדים –
פנו דרך לנו,
בכורים אתנו,
הך, הך, הך בתוך, חלל בְּחִלִּיל!

מה טבו מעגלינו,
מה יפו הטורים!
זמרת הארץ לנו,
הבאנו בכורים,

מגולן, מגולן מבָּשׂוּ,
מו הנגב, מו הנגב והירדן!
פנו דרך לנו,
בכורים אתנו,
הך, הך, הך בתוך, חלל בְּחִלִּיל!

Juli: Shabbat

Oprindelig titel: (תהילים קכ"ו) - "Shir hama-alåt" (Salme 126)

Dansk tekst: "Shir Hamaalot (Opstigningssang)"

Oprindelig hebraisk tekst: Salme nr. 126, Salmernes Bog i Bibelen.

Melodi: Gendigtningen passer til flere af de traditionelle melodier, som bruges til Shir hamaalot i hebraisk version.

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

שיר המעלות

שיר המעלות

בְּשׁוֹב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן

הָיִינוּ כְּחֹלְמִים

אֲזַ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ

וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה

אֲזַ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם

הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי

הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ

הָיִינוּ שְׂמֵחִים

שׁוֹבָה ה' אֶת שְׁבִיתֵנוּ

כְּאֶפְיָקִים בְּנֶגֶב

הַזְרָעִים בְּדַמְעָה

בְּרִנָּה יִקְצְרוּ

הַלֶּוֶן יִלַּךְ וּבִכְהָ

נִשְׂא מִשַּׁךְ הַזֶּרַע

בֹּא יְבֵא בְרִנָּה

נִשְׂא אֶלְמִתּוֹ

 August: Rosh Hashana

Oprindelig titel: “בַּשָּׁנָה הַבָּאָה” - “Bashana haba-a”

Dansk titel: “Næste år”

Oprindelig hebraisk tekst: Ehud Manor (1941-2005).

Musik: Nurit Hirsch (1942-).

Dansk gendigtning: Karen Lisa Salamon

בַּשָּׁנָה הַבָּאָה

בַּשָּׁנָה הַבָּאָה נֶשֶׁב עַל הַמְרֻפָּסֵת
וְנִסְפָּר צְפוּרִים נוֹדְדוֹת.

יְלָדִים בַּחֲפָזָה יִשְׁחָקוּ תּוֹפְסֵת
בֵּין הַבַּיִת לְבֵין הַשָּׂדוֹת.

[Omkvæd:]

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה

כַּמָּה טוֹב יְהִיָּה

בַּשָּׁנָה, בַּשָּׁנָה הַבָּאָה.

עֲנָבִים אֲדוּמִים יִבְשִׁילוּ עַד הָעֶרֶב
וַיִּגְשׂוּ צוֹנְנִים לְשִׁלְחוֹ.

וְרוּחוֹת רְדוּמִים יִשְׂאוּ אֶל אִם הַדֶּרֶךְ
עֵתוֹנִים יִשְׁנִים וְעָנָן.

[Omkvæd:]

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

בַּשָּׁנָה הַבָּאָה נִפְרֵשׁ כְּפוֹת יָדַיִם
מוֹל הָאוֹר הַנֶּגֶר הַלְבָּן

אֲנִפָּה לְבָנָה תִּפְרֵשׁ בְּאוֹר כְּנָפַיִם
וְהִשְׁמֵשׁ תִּזְרַח בְּתוֹכוֹ.

[Omkvæd:]

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

